
KRÁTKÁ SDĚLENÍ

355.525:356.33+619

MONITORING VOJENSKÉHO VÝCVIKOVÉHO PROSTORU BOLETICE 1999

Jan PRCHAL

Velitelství vojskové zdravotnické služby, Hradec Králové

Ve dnech 6.-11. června 1999 proběhlo ve vojenském výcvikovém prostoru (VVP) Boletice součinnostní cvičení vojenské veterinární a zdravotnické služby, Státní veterinární správy České republiky (SVS), odboru krizového řízení Ministerstva zemědělství ČR, složek Civilní ochrany AČR. Cílem zaměstnání bylo provést biologický průzkum prostoru, zhodnotit vliv výcviku na životní prostředí tohoto prostoru, který leží na hranici jednoho z nejcennějších území naší republiky Národního parku Šumava. Dalším vytčeným cílem bylo zmapovat a popsat biologická rizika, kterým by mohla být vystavena cvičící vojska při pobytu v tomto prostoru. Neméně důležitým úkolem tohoto zaměstnání bylo praktické ověřování metodik a upevňování pracovních návyků při obsluze mobilních pracovišť včetně upřesnění součinnostních vazeb a systému výměny informací při možném nasazení v rámci Integrovaného záchranného systému.

Toto zaměstnání navázalo na zaměstnání uskutečněná v předchozích letech, při kterých byl proveden monitoring stavu životního prostředí VVP Mladá, Libavá a Hradiště.

Celkovým velením, technickým a organizačním zajištěním monitoringu byl pověřen mjr. MVDr. Jan Prchal, náčelník oddělení veterinární služby VVZdrS Hradec Králové, za SVS ČR MVDr. Miroslav Fridrich. Logistickou podporu celé akci poskytl 72. záchranná výcviková základna CO (zvz) Jindřichův Hradec, která se podílela i na odborném programu nácvikem dekontaminace a odmoření hospodářských zvířat. Na úspěšném průběhu celé akce měli významný podíl pracovníci odboru krizového řízení MZe ČR Ing. Krajíček, Ing. Vlasák, Ing. Diviš a Ing. Michalička.

Příprava odborného programu začala již v měsíci únoru rekognoskací prostoru Boletice, součinnostním jednáním s ředitelstvím Vojenských lesů a statků (VLS) Horní Planá. V měsíci dubnu byla vyžádána výjimka ze zákona o myslivosti a povolen mimořádný odstřel vybraných druhů zvěře. Dále byly upřesňovány počty vzorků, místa jejich odběru,

metodiky vyšetřování, umístění laboratoří, likvidace biologického odpadu, ubytování a stravování. Velmi významnou pomoc celé akci poskytlo velení Základny mírových sil v Českém Krumlově.

Vlastní zaměstnání bylo zahájeno 6. 6. 1999 seznámením cvičících s organizací práce v průběhu monitoringu. Odběr a svoz vzorků byl prováděn průzkumnými hlídkami, které byly vytvořeny z příslušníků cvičících zařízení. Pro jednotlivé hlídky byl zpracován přesný harmonogram odběru tak, aby jednotlivé laboratoře byly plynule zásobovány vzorky a nedocházelo k nežádoucím prostojům. Vzorky byly dodávány do jednotlivých laboratoří prostřednictvím centrálního příjmu vzorků. Odběr byl organizován převážně na dny 7.-8. 6. 1999, aby bylo možno dodané vzorky zpracovat do ukončení cvičení. Dne 9. 6. 1999 byly odebírány vzorky pouze minimálně.

V průběhu cvičení bylo odebráno a vyšetřeno více než 700 biologických vzorků. Vyšetřování probíhalo nepřetržitě v závislosti na množství dodaného materiálu. Činnost jednotlivých složek byla denně vyhodnocována a koordinována na pravidelných pracovních poradách.

Samostatnou kapitolou zaměstnání bylo provedení nácviku odmoření a dekontaminace hospodářských zvířat, kterou společně provedli příslušníci Střediska pro likvidaci nákaz při Okresní veterinární správě Hradec Králové a 72. zvz Jindřichův Hradec. Při tomto nácviku se ověřovaly metodiky práce a pracovníci získávali potřebné zkušenosti při této činnosti. Účinnost prováděného odmoření byla vyhodnocována laboratoří Školického střediska CO Tišnov.

V rámci monitoringu byla vyčleněna doba k provedení ukázek rozvinutých pracovišť, kterých se zúčastnili funkcionáři vojenské zdravotnické a veterinární služby, spádoví vojenští veterinární lékaři, zástupci veterinární služby Ministerstva vnitra ČR, přednostové a pracovníci okresních úřadů, zástupci SVS ČR, ředitelé státních veterinárních ústavů, náměstek ministra zemědělství. Vzácnými hosty byla delegace vojenských veterinárních lékařů z

Tabulka 1

Na monitoringu se podílely následující organizace, ústavy a útvary

Organizace		Vyšetřovaná oblast
ÚVVetÚ Hlučín	PHEL 1	• patologické a parazitologické vyšetření orgánů lovné zvěře
	PHEL 2	• vyšetření stěrů, vzorků potravin a stravy, mikrobiologické vyšetření orgánů lovné zvěře
ÚVVetÚ pobočka Drhovice		• sérologické vyšetření nákaz hospodářských a volně žijících zvířat
ÚVZÚ Praha - pobočka České Budějovice		• vodních zdroje • povrchové vody z vodotečí a rybníků • ČOV
ÚVZÚ Praha - pobočka Plzeň		• mikrobiologické vyšetření výtěrů krku a rekta kuchařů
SVÚ Brno		• sérologické vyšetření nákaz hospodářských a volně žijících zvířat • diagnostika nákaz metodou PCR • druhové určení zastoupení živočišných tkání v masných výrobcích metodou PCR
SVÚ Praha		• parazitologické vyšetření lovné zvěře, vyšetření na vzteklinu u lišek
SVÚ České Budějovice		• parazitologické vyšetření ryb
Státní rostlinolékařská služba Praha		• fyto logický průzkum prostoru Boletice
ŠS CO Tišnov		• radiologické vyšetření vzorků vod, rostlinných pletení a zevního prostředí
Vodní zdroje a.s. Zličín		• průzkumný vrt v prostoru Ondřejov, plynometrická sondáž ke zjištění přítomnosti ropných látek v půdě
72. zvj CO Jindřichův Hradec		• odmoření a dekontaminace hospodářských zvířat
OVS Hradec Králové		• odmoření a dekontaminace hospodářských zvířat
OVS České Budějovice		• odběry vzorků
OVS Český Krumlov		• odběry vzorků

SRN, jmenovitě plk. dr. Trost a pplk. dr. Langfeldt za doprovodu plk. MVDr. Otakara Spiwoka z odboru vojenského zdravotnictví MO ČR.

Hostům byly předvedeny ukázky laboratorní diagnostiky v polních podmínkách včetně využití nejmodernějších metod molekulární biologie, metody PCR (polymerase chain reaction) ke stanovení nákaz zvířat a průkazu falšování potravin. Dále bylo předvedeno provádění hloubkového vrtu v prostoru Ondřejov k získání vodního zdroje a mobilní úprava vody Aquazon.

Monitoring byl přínosem pro zjištění stavu životního prostředí (povrchových a pitných vod, fytoocenózy, radiačních ukazatelů atd.), zdravotního stavu služebních, hospodářských a volně žijících zvířat (podrobné výsledky jsou uvedeny v závěrečné zprávě). Důležitým výsledkem cvičení bylo i získání vodního zdroje v prostoru Ondřejov.

Monitoring ukázal schopnost zúčastněných složek řešit mimořádné situace v polních podmínkách s využitím stávajících mobilních laboratoří, i když zvláště vojenským zařízením citelně chybí připravovaná PHEL-2, která zkvalitní a rozšíří možnosti diagnostiky v polních podmínkách. Společný postup Ústředního vojenského veterinárního ústavu a Ústředního vojenského zdravotního ústavu při vyšetřování vzorků ze stravovacích zařízení potvrdil nutnost společného posuzování možných rizik vznikajících při stravování vojsk. Dále se prohloubila

spolupráce mezi vojenskou veterinární a zdravotnickou službou s civilními složkami. Laboratorní pracovníci si upevnili pracovní návyky ve stísněných prostorech mobilních laboratoří. Při neformálních setkáních odborných pracovníků došlo k výměně zkušeností a odborných znalostí.

Provedené zaměstnání splnilo stanovené úkoly, ukázalo oprávněnost provádění takovýchto zaměstnání i v budoucnosti. Získané poznatky poslouží velení VVP a VLS Horní Planá ke zlepšení informovanosti o stavu VVP Boletice. Neméně významným závěrem zaměstnání jsou i informace o kvalitě pitných vod a zoonózách, které je možné využít při plánování vyvedení vojsk do tohoto prostoru.

Na hladkém průběhu monitoringu měla svůj podíl bezchybná spolupráce s velením Základny mírových sil Český Krumlov, vojenským újezdem Boletice a ředitelstvím VLS Horní Planá. Účastníci cvičení bez rozdílu příslušnosti k jednotlivým organizacím prokázali vysokou míru odpovědnosti, kázně a odborných kvalit. Zvláštní poděkování patří příslušníkům 72. zvj Jindřichův Hradec za perfektně zvládnuté logistické zabezpečení celé akce.

Korespondence: Mjr. MVDr. Jan Prchal
Velitelství vojskové zdravotnické služby
500 01 Hradec Králové

Do redakce došlo 16. 11. 1999